

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.
Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår referanse: 19/02618-7
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Helge Eide,
Deres referanse:
Dato: 14.03.2020

Kommunesektoren i regjeringens tiltakspakke

Regjeringen la 13. mars fram Prop 52 S(2019-2020) Endringer i statsbudsjettet 2020, som inneholder de første finanspolitiske tiltakene i møte med utbruddet av Koronaviruset (Covid-19). KS mener at regjeringens forslag til tiltakspakke er en start som gir støtte til kommunesektorens håndtering av koronapandemien. Men vi vil samtidig understreke at de økonomiske konsekvensene for sektoren vil bli vesentlig større enn det som nå dekkes av bevilgningsforslagene i tiltakspakken.

KS understreker at kommunesektoren har en svært viktig rolle i å bekjempe smitteutbredelsen, gi helsehjelp, og holde samfunnshjulene i gang i den krisen vi nå opplever. I kommuner og fylkeskommuner legges det nå ned stor innsats fra ledere og ansatte, både for å forhindre smitte blant innbyggerne, og gi et best mulig - og alternativt - undervisningstilbud til skolebarn/ungdom via digitale flater.

KS støtter fullt ut de tiltak som helsemyndighetene har iverksatt for å bekjempe smitteutbredelsen av Covid-19 viruset. Vi gir også vår fulle støtte til midlertidige tiltak for å unngå at levedyktige bedrifter går over ende som følge av unntakstilstanden i økonomien nå.

Tiltakspakken inneholder to konkrete forslag om økte bevilgninger til formål i kommunesektoren:

- 250 millioner kroner i økte skjønnsmidler som fylkesmannsembetene kan fordele til kommuner som har hatt større merutgifter i forbindelse med virusutbruddet.
- 50 millioner kroner ekstra til bedriftsintern opplæring (BIO), som fylkeskommunene har overtatt ansvaret for fra 1. januar 2020. Da fylkeskommunene overtok ansvaret for BIO, ble 55 millioner kroner overført fra NAVs tiltaksbudsjett til fylkeskommunenes rammebevilgning.

Også kommuner og fylkeskommuner vil nå måtte vurdere behovet for permitteringer for å redusere kostnadene, og derfor få reduserte kostnader som følge av endringene i permitteringsregelverket. Omfanget av dette må likevel anslås å bli svært begrenset i kommunesektoren sammenlignet med andre sektorer.

KS legger til grunn at begrunnelsen for den økte skjønnsmiddelpotten som framkommer i Prop 52 S er korrekt, dvs. forutsatt fordelt til kommuner med større ekstrautgifter. Vi antar at den muntlige framstillingen i pressekonferansen 13.3 som knyttet bevilgningen opp mot inntektsbortfall i SFO og barnehage var unøyaktig¹.

¹ Barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad: «Når barnehage og SFO stenger kan kommunene heller ikke kreve betaling fra brukerne. Det kan gi lavere inntekter i en periode samtidig som utgiftene jo vil

Kommunene og fylkeskommunene vil oppleve en betydelig budsjettsvekkelse som følge av korona-viruset og tiltakene for å bekjempe spredningen av dette. Dette skyldes flere forhold:

- Det vil påløpe betydelige ekstraavgifter for å styrke kapasiteten i smittevern og i de kommunale helsetjenestene, både til utstyr og til personell. Dette vil være umulig å gi et godt anslag på nå, da hverken kommunene eller nasjonale myndigheter med noen grad av sikkerhet kan anslå videre smitteutbredelse og behandlingsbehov i helsetjenestene.
- Kommunene og fylkeskommunene vil få et direkte inntektstap som følge av bortfall av brukerinntekter på områder hvor tilbudet bl.a. av beredskapsårsaker ikke kan stenges ned i takt med reduksjonen i antall brukere. Dette gjelder i særlig grad barnehage og SFO i kommunene, og kollektivtrafikk i fylkeskommunene. Eksempelvis vil et fullt bortfall av 1 mnd. foreldrebetaling i barnehage og SFO anslagsvis svekke kommunenes inntekter med i overkant av 700 mill. kr, og også redusere private barnehagers inntekter med om lag 400 mill. kr. Fullt bortfall av 1 mnd. billettinntekter i den fylkeskommunale kollektivtrafikken vil svekke deres budsjett med grovt regnet 650 mill. kr.
- Redusert aktivitet i økonomien vil påvirke skatteinngangen i 2020 negativt, med åpenbart betydelige konsekvenser for kommunesektoren. Etter flere år med overraskende sterk skatteinngang, har kommunesektoren samlet sett god soliditet. Samtidig viser både KS regnskapsundersøkelse for 2019 og budsjettundersøkelse for 2020 en underliggende stram driftsøkonomi og fallende netto driftsresultat. Kommuneforvaltningens inntekter fra skatt på inntekt og formue ble anslått til 207,7 mrd. kr. i nasjonalbudsjettet 2020 (NB2020) og utgjør om lag 50 pst. av frie inntekter til kommunesektoren. Den reelle veksten i 2020 for BNP for Fastlands-Norge ble videre anslått til 2,5 pst., sysselsettingsveksten til 1,0 pst. og årslønnsveksten 3,6 pst. I Pengepolitisk rapport 1/20 fra Norges Bank (NB), offentliggjort 13 mars, er Norges Banks anslag for BNP-vekst reelt sett 1,6 prosentpoeng lavere, mens veksten i både lønn og sysselsetting var 0,8 prosentpoeng lavere.
- Et svært røft anslag/illustrasjon på virkningen av konjunktursvekkelsen som beskrevet over på skatteinngangen til kommunene i år, basert på prognoseavvik for BNP Fastlands-Norge, er en reduksjon i skatt på inntekt og formue i kommuneforvaltningen på 3,3 mrd. kr. En tilsvarende øvelse basert på de reduserte vekstutsiktene i sysselsetting og årslønn gir samme resultat. Det er svært mange usikre faktorer i denne beregningen som er sterkt forenklet. Vi må også peke på at Norges Banks prognoser er basert på tilgjengelig informasjon flere dager tidligere enn publiseringsdagen, og de generelle utsiktene forverret seg raskt i løpet av de siste dagene. Alt tyder på at virkningene vil bli vesentlig større.

For å gi nødvendig støtte til dette arbeidet, vil KS anmode Stortinget om å forsikre at alle direkte ekstraavgifter og inntektstap som oppstår som følge av Korona-viruset og bekjempelsen av dette vil bli dekket. Vi legger videre til grunn at de samlede konsekvenser for kommuneøkonomien og eventuelle korrigeringer av kommuneøkonomiopplegget for 2020 vil bli vurdert i kommende tiltakspakker eller i RNB 2020.

Med vennlig hilsen

Bjørn Arild Gram
Styreleder

Lasse Hansen
Administrerende direktør

bestå. Derfor har regjeringen besluttet at vi skal øke skjønnsrammen til kommunene med 250 millioner kroner som et første steg.».

Mottakere: Rødt
Fremskrittspartiets stortingsgruppe
Venstres stortingsgruppe
Høyres stortingsgruppe
Arbeiderpartiets stortingsgruppe
Kristelig Folkepartis stortingsgruppe
Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe
Senterpartiets stortingsgruppe
Miljøpartiet De Grønne

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD
Finansdepartementet - FIN
Helse- og omsorgsdepartementet - HOD